

EESTI SKAUT

Eesti Skautide Ühinu ajakiri

Detsember–Jõulukuu 2003

JÕULUJUTUD

SKAUDIKALENDER

REISIJUTTU

GILDIVEERUD

VÄLIÕPPUSTEL

MAAILMALAAGRIS

KASULIK TEADA

MEREKARU PÄEVIK

HUNDUDELE

MIS ON EMSL?

EESTI SKAUTIDE ÜHINGU IX ÜLDKOGU KOOSOLEKUL

22. NOVEMBERIL TALLINNAS

ESÜ peavanem Tunne Kelam üldkogu tervitamas

ESL peaskaut skm. Jaan Lepp annab ESÜ peaskaut skm. Kristjan Pommile üle raamatu "Eesti skautlus 50 aastat võõrsil"

Hetk üldkogu koosoleku vaheajal

Endisele ESÜ majandusjuht nskm. Aavo Aru-le anti üle meened tubli töö eest ESÜ peastaabis 1997–2003

JÕULUMÕLGUTUS

Ehhh, jõul jälle käes! Saab taas rippuda (olen selle ala täielik proff)! Mis siis muud, kui hüppan oksa!

Nende aastakümnetega on nähtud igasugu puid, kus olen jõule ja aastavahetust tähistanud. Minu top 10-sse kuuluvad kõrged päriskuused, kust on hea vaade ja mis lõhnavad roheliste okaste järgi. Aga on olnud ka aegu, mis tuli veeta tolmunud plastmassnikerdise otsas, või siis on kuusepuu olnud juba metsast tuues peaaegu kiilakas, nii et on tulnud kramplikult oksa pigistada, et mitte alla lennata. Kuna kukumine võib tekitada tõsiseid vigastusi, pean ma oma viimaste säilinud hõbedaraasukeste eest võitlema ja võitma. Sest see ei ole tavaline läige!

Sada aastat tagasi, kui Anton mind valmistas, ei kasutanud ta mingit suvalist möginat, vaid ehtsat hõbedat! Oma noorusaastatel olin ma selle pärast ikka ülekuuse tegija! Ega minust juba niisama mööda ei mindud, ikka pidi pilgu peale heitma. Imetleva pilgu. Mõni koguni katsus, ega ma äkki silmapete ole? Teised riputised jälgisid muidugi kadedusega. Need olid head ajad. Nii et mu väärtus pole mitte ainult ajalooline...

Kuigi pealtnäha tundub, et ma olen lihtsalt üks vana käbiniru, mis koosneb ainult kolmest komponendist: nööri, käbist ja august, mille Anton,

va kavalpea, väga oskuslikult ühendas, võib välimus olla petlik. Paljud, mis arvatakse atraktiivsest kestast, tähtis on ikkagi sisemine ilu!

Sest tegelikult on minus midagi hoopis enamat. Kas on see väikese Anton Õunapuu hingejõud, mille-ga ta mind lõi? Või tema traagiline saatus? Äkki hoopis skautluse algusaegade võlu ja valu? Ja peale selle mäletan veel hitlerjugendi kõlavat tervitust "Sig Heil" jõuluvanale, kohaliku rajoonikomitee näärilaualt levivaid seaprae- ja konjaki aroome, ansambel "Sõnajakal" esitamas oma kristlikku rokki, nöörihõbedamega näärivana kinkimas telliskivi, ärkamisaegset ülevat tunnet, ja lõpuks ometi jälle vaba maa ja jõuluvana.

Aga miski pole ju igavene ja minu välisest hiilgusest on järel vaid riismed. Kiivalt hoian viimaseid üheksatteist hõbetatud soomust, mis helgivad vaid teatud nurga all. Aga ma olen nende üle uhke, sest kes siis veel on vanim kuuseehe selles peres, kui mitte mina!

Ja täna riputatakse mind aukohale kui reliikviat, kui mälestust vanadest aegadest ja Eesti skautluse loojast Anton Õunapuust.

Häid pühi!
Pühi ise!

AVO TRÄSSI JOONISTUS

ANNIKA TRÄSS

ESÜ ajakiri "EESTI SKAUT"

Jõulukuu–detsember 2003

Eesti Skautide Ühingu väljaanne.

Toimetuse postiaadress: Lembitu 7– 40, Tallinn 10114;

pk 260, Tallinn 10503; e-post info@skaut.ee

Peatoimetaja: Leho Männiksoo mob. 056 498 225;

e-post ajakiri@skaut.ee

Arvutikäsikirjad: Deivis Treier, mob. 052 75 333;

e-post DeivisTreier@mail.ee

Toimetajad: Doris Treier, mob. 056 684 006;

e-post doristreier688@hotmail.com

Annika Träss, mob. 051 993 628;

e-post annika.trass@mail.ee

Kujundus-küljendus: Gädvi Tammann

Toimetusel on õigus kirju ja kaastöid toimetada ja lühendada.

Fotosid ja käsikirju ei tagastata.

Trükitud trükikojas Multiprint.

Sisukord:

Sõna saavad Kristjan Pomm ja Leho Männiksoo	4
Pühadest ning monumendist Toris	5
Aasta kaugemal	6
Vanemskautide väliõppustest Klooga-Madisel	7
Maailmalaager Tais	8
Vabatahtlikuna noorteorganisatsioonis	10
Pulmadest Tagametsal ja Anton Õunapuu rändkarikast	15
Jääl ettevaatust!	17
Külmale vapralt vastu!	18
Karda marutaudi	19
Kes, mis on EMSL?	20
Gildiveerd	21
Hundudele	22
Jõulumeenus	23
"Merekarude" tegemistest	24

HEA AJAKIRJA LUGEJA!

Sinu käes on Eesti Skautide Ühingu ajakiri “Eesti Skaut”, mille juured ulatuvad 1921. aastasse, kui Eesti Skautide Malev alustas sellenimelise ajakirja väljaandmist. Aastatel 1940–1991 oli pikk paus ja alates 1992. aastast on ajakiri taas ilmunud. Nii nagu on muutunud ajakiri ja selles kirjutatu, on muutunud ka skautlus. Täna on 1907. aastal Inglismaal Brownsea saarel toimunud 21 osalejaga eksperimentaallaagrist arenenud maailma üks suurim noorte liikumine ja skaute võime leida igast maailma nurgast kokku pea 30 miljonit. Eesti Skautide Ühingu, olles osa Skautide Maailmaorganisatsioonist, pakub tänasele noorele mitmeid põnevaid tegevusi nii eriilmeliste ürituste näol Eestis kui ka võimalusena osaleda kõikvõimalikes rahvusvahelistes ettevõtmistes.

Eesti skautlus on jõudsalt arenemas. Meil on toredad vabatahtlikena tegutsevad skaudijuhid, kellel kogu see tegevus tugineb, oma laagriala Tagametsas, peakontor ja palgaline töötaja Tallinnas. Meil on häid ideid, kuidas oma tegevust paremaks ja huvitavamaks muuta ning lahkeid toetajaid, kelle kaasabil ideid ellu viia.

Skautlus on võimalus end teostada, kogeda midagi uut ja kahtlematult on sellest liikumisest saadud kogemused suureks lisaväärtuseks ja -oskuseks, et tubli kodanikuna elus hästi hakkama saada, unustamata skautlikku põhimõtet – teha iga päev vähemalt üks heategu.

*Toremaid jõulupühi ning
head skautlemist soovides,*

EESTI SKAUTIDE ÜHINGU PEASKAUT
SKM. KRISTJAN POMM

ESÜ peaskaut Kristjan Pomm ja EGL peagaid Mervi Rodima-Raudsepp suurlaagris „Hõimusild” üksmeelselt külalisi kuulamas ja vaatamas.

SÕNA ON PEATOIMETAJAL LEHO MÄNNIKSOOL

Teatepulk on siis jõudnud Piritale, sest ajakirjanumber, mida praegu käes hoiate, on toimetatud Pirita Vaba Aja Keskuses, kus ajakirja praegused tegijad käivad esmaspäeva õhtuti koos. Nimetagem seda juba toimetuseks, sest esimene koostöö vili on nüüd jõudnud lugejani.

Eesti Skautide Ühingu infolehes anti mulle peatoimetaja tiitel, varasemates väljaannetes on toimetuse juhti küll mitmeti nimetatud. Olgu kuidas nimetusega on, tõsiasjaks jääb ikkagi see, et ajakirja on toimetanud mitmed erineva elukutsega inimesed ja see on olnud seetõttu üpriski eriilmeline.

Eesti Skautide Maleva ajakirjast on tänaseks saanud Eesti Sakutide Ühingu häälekandja. Ajakiri „Eesti Skaut” hakkas ilmuma aastal 1921. Esimesed ajakirja tegijad, skm. Hugo Paalman ja skm. Harry Haamer, olid meie skautluses hästi tuntud nimed. Hiljem siirdus selle toimetamine elukutseliste ajakirjanike Artur Grönbergi, Lembit Talveti, Heino Jõe jt kätte. Traditsiooniliseks kujunesid nii formaat kui kaanekujundus. Ajakirjal oli oma eripärane nägu, mille kohe ära tundis naeratava skaudipoisi järgi väljaande kaanel. Täna on tulnud uus formaat, uus kujundus ja päris omanäoliseks see polegi saanud.

Eelmine toimetaja, meist traagiliselt lahkunud noor ja agar Harvet Toots, oli täis tulevikuplaane ja kavatsusi. Paraku ei saanud ta oma tööd õieti alustadagi. Tema kirjavahetusest võis aga paar ideed välja lugeda ning oleme püüdnud seda järgida. Näiteks kavatses ta ajakirja tagaküljel hakata tutvustama meie skaudiüksusi. Tõstamaa Luitekoprad tegid otsa lahti ja seda ideed jätkame meigi.

Ilma hea kaastöötaja ei saa ilmuda ükski hea ajakiri. Liiatigi nüüd, kus teabe liikumiseks on nii palju erinevaid kanaleid. Ometi on paberile trükitud ajakirjal ikka veel mitmeid eeliseid ja nii püüamegi seda võtta kui lippu, mille ümber koonduvad Eesti sakutluse paremad jõud või kui teatepulka, mida on juba mitme põlvkonna kaudu meile edasi antud. Me ei tohi unustada ka oma liikumise reklaamimist skautluse sisu ja võimaluste avamisega kõigile teistele. Vastavalt koostöö viljakusele valmis ka käesolev jõulunumber.

Toimetuse nimel tänan kõiki, kes vastasid meie üleskutsele ajakirja valmimiseks kaas aidata.

Toremaid jõuluelamusi ja aastalõppu!

PÜHAD

Esimesed teated jõulude ja nääride pühitsemisest tulevad juba kaugelt minevikust. Inimesed on ammustest aegadest peale oodanud pühi ja aastavahetust, üritanud aja kulgu viia ühendusse taevakehade asendi ja liikumisega, aastaegade vaheldumisega ning mitmesuguste töödega.

Jõulud tähistasid muinasskandinaavias kesktalvist paganlikku püha, mida peeti päevade pikema hakkamise (pööripäeva) puhul. Võib täheldada väga suurt sarnasust jõulude ja rootsikeelse sõna jul ja soome joulut'e vahel, ka meie kombes on paljuski sarnased.

Jõulukombes on levinud pea kõigis maalima riikides. Jõulude sümboliks on kuusk või rohelised igihaljad oksad ning küünlatuli.

Vanasti tähistasid jõulud eestlaste jaoks uue tööperioodi algust. Pühad kestsid alates 21. detsembrist (toomapäevast) kuni 7. jaanuarini (nuudipäevani). Seda aega nimetati talviste- ehk talsipühadeks. 24. detsembril, jõululaupäeval, kaeti rikkalik toidulaud. Jõuluöö jooksul pidi 7 korda sööma. Tavapärased olid laulu-, jõu- ja osavusmängud ning külanoorte ringikäimine. Jõulukombestik on ka jälgi surnute kultusest, kuid peamiselt viidi läbi siiski maagilisi õnne ja viljakust taotlemaid toiminguid ning ennustusi

17. sajandil said jõuludest iseseisev püha, eraldi uusaastapäevast (nääridest). Paavst Innocentius XII määras 1691. aastal uusaasta alguseks 1. jaanuari, sest riikidevahelised suhted nõudsid ühtset ajaarvestamist.

Jõulusid tähistatakse peamiselt pereringis koos kõige lähemate sugulastega. See on perepüha, muinasjutulise jõuluvanaga seotud püha, Jeesuslapse sünnipäev.

Arvatakse, et sõna näärid tuleneb rootsi keelest, kus sõna ny år tähendab aastavahetust. Eestis hakati 31. detsembrist kutsuma nääri-laupäevaks.

Rahvauskumuste järgi olid aastavahetuse ööl liikvel head ja kurjad haldjad, surnute hinged jm. Halbu haldjaid tõrjuti kära, müra ja tuledega. Eriti heaks peletajaks peeti kolmekordset kuke kiremist. Ka heade vastuvõtmi-seks oli välja kujunenud palju erinevaid mooduseid.

Eriti levinud komme, mida ka tänapäeval tehakse, oli õnnevalamine. Selleks süüdati mitmel pool küünlad, et kurjad vaimud ja vanatont ei saaks õnne segada. Õnne valati nii inimestele, koduloomadele kui ka kodule. Tina või vaha kuju järgi üritati välja lugeda erinevaid tulevikusündmusi.

„Nääri-laupäeva hommikul varakult pannakse saun küdema ja käiakse enne valget saunas. Kes külas kõige esimesena saunas käib, saab teistest varem heinateo ja muu töö valmis” (Risti).

DORIS TREIER

Kasutatud kirjandus:
„Söitsid saanid, söitsid reed”, Imbi Muhel, Tallinn 1991
Eesti Entsüklopeedia

PÜHA JÜRI RATSAMONUMENT TORIS

Taasiseseisvumispäeval, 20. augustil 2003. a. avati Toris Eesti sõjameeste mälestuskiriku juures Püha Jüri ratsamonument.

Professor Mati Karmini kujundatud ratsamonument “Püha Jüri võitlus lohega” valmis Tori Kiriku Taastajate Ühenduse eestvedamisel ja omapoolse väikese rahalise panuse monumendi rajamiseks andis ka Eesti Skautide Ühing. Ausamba avamine oli igati suurejooneline. Kohal olid justiitsminister, kaitseminister, kultuuriminister, Riigikogu liikmed, Kaitseväe juhataja jpt. Väga pikka tervituskõnelejate rivvi mahtus ka ESÜ esindaja sõnavõtt.

Juba 2004. a. Jüripäeva ürituste avamisel Toris on kõigil võimalus maailma skautide kaitsepühaku ratsamonumenti ka oma silmaga vaadata.

KRISTJAN POMM

Skautide kaitsepühak Püha Jüri

Foto: KRISTJAN POMM

AASTA KAUGEMAL

Sellest kevadest 2003 teeb ESÜ koostööd organisatsiooniga Euroopa Noored Eesti Büroo. Euroopa Noorte erinevad alaprogrammid võimaldavad noortele vanuses 18–25 osaleda mitmetes rahvusvahelistes projektides.

2001. aasta kevadest tuli meie peaskaudil Kristjan Pommil ja ESÜ sekretäril Hele-Mail täita mitmeid ankeete, saata hulgaliselt fakse ja kirju, allkirjastada hulk pabereid ja koostada keerukaid eelarveid. Seda kõike sellepärast, et otsustasin aastaks kodust eemale minna. Eesti Skautide Ühing nõustus hakkama saatevorganisaatsiooniks. Valisin Euroopa Vabatahtlike Teenistuse ning veetsin aasta Saksamaal, tehes tööd ühes noortekodus, kus elavad probleemsed lapsed ja noorukid. Ühtekokku on seal elanikke üle kuuekümmne. Elatakse erinevates majades, kuid suheldakse omavahel tihedalt.

Kuigi esialgu oli kõik võõras ja ihus natuke võbisev tunne, harjusin kõigega väga ruttu. Inimesed olid tõesti sõbralikud ja hoolivad. Algselt oli minu rühmas (Feldheck) 9 nooremat "öde-venda", kuid arv muutus pidevalt. Koos asusid noored, kes mingil põhjusel ei saanud või ei tahtnud kodus elada. Kui kodused probleemid lahenesid, kolisid lapsed koju tagasi.

Minu ülesandeks oli olla neile vanem hoolitsev öde: aidata mõelda ja läbi viia vaba aja üritusi. Abistada koolitöodes, mängida jalg- ja pesapalli, koos tuba korrastada, vahel süüa teha ja palju muudki.

Ära sai proovitud üht-teist uut ja huvitavat. Näiteks käisime oma rühmaga aastavahetusel Norra mägedes suusatamas. Seni olin suuskadel ainult Eestimaal mõningatest mäeketest laskunud, aga see ei anna kaugeltki võrrelda Norra-elamusega. Esimene päev möödus rohkem pikali lumes, aga hiljem läks kõik libedamalt. Isegi siis, kui väljas oli 30 kraadi külma, veetsime terve päeva mäel.

Aeg-ajalt käisime metsas maastikumänge mängimas, millest kõige huvitavam oli esimene kord. Mul polnud aimugi piirkonna suuruselt, öeldi vaid, et lähimbrus. Mina võtsin lähimbrust tunduvalt suurema alana. Nii ma siis uitasin seal metsas ja otsisin teise võistkonna lippu. Paraku liiga kaugel, läks pimedaks ja otsustasin minna tagasi. Mäng oli ammu läbi ja kõik otsisid mind.

Ka matkatud sai suhteliselt palju nii kodu ümbruses kui kaugemal. Huvitav matk toimus taas kord Norramaal. Võtsime kaasa telgid, toidu kümneks päevaks ja söögitegemiseks kõik vajaliku. Söitsime kõrgele mägedesse, kus ei kasvanud enam isegi mitte puid. Olid ainult mäed, kivid, järved ja sammal. Nii me seiklesime mägedes, ööbisime mõne järve ääres, et saaks vett võtta ja pesta. Ka mõningaid arusaamatusi tuli lahendada, eelkõige tekitasid neid noored, kes ei tahtnud või ei viitsinud edasi liikuda ja istusid maha ning jonnisid. Õnneks oli suuremaid ja tugevamaid rohkem, kelle abiga sai matk ikkagi läbitud ja õigeaegselt laevale naastud.

Matk algas ilusa kuiva ilmaga, kuid mõni päev enne lõppu jäime äikese kätte. Kuna vihmaga telke üles panna ei saanud, siis rändasime aina edasi. Seal ülal pimedas, külma ja märja käes tekkis küll tunne, et tahaks parem kodus sooja teki all olla. Kuid niipea, kui vihm kadus, haihtus halb tunne.

Suhted noorte ja kasvatajate vahel olid tihti palju paremad kui vanemate ja laste vahel. Sellepärast korraldati vähemalt kord aastas ühismatk, osavõtjateks noored koos vanematega ja kasvatajad. Nii korraldasimegi pisikese jalgrattamatka.

Foto erakogust

Matk Norras juuli–august 2002

Oma vabatahtliku teenistuse viimasel nädalal (juuli lõpus) korraldasin kogu noortekodu lastele väljasõidu ühte Saksamaa suurimasse lõbustusparki, Heidepark`i. Juba enne Saksamaale minekut olin lubanud käia Heidepark`is, nii saigi ühendatud töö ja lõbu. 32-kraadisest palavusest hoolimata veetsime fantastilise päeva. Meie lõbustusparkidest erines too suuresti. Sisenemisel ei olnud esialgu näha mitte ühtegi atraktsiooni, park oli hiigelsuur (850 000 m²). Oli veel miljon asja peale karussellide ja atraktsioonide. Näiteks suur tiik, millel sai lõbusõidulaevaga (mitte paadiga!) seilates aega viita, tiigi peal oli tohutult ilus suur valge maja. Oli palju erinevat loodust, väiksemaid ja suuremaid jõgesid, kärestikke, sildu, delfinaarium, söögi-joogikohti jne. Täielik muinasjutumaa.

Noorte vaba aja sisustamine ja võimalus nendega palju matkata ja muid üritusi teha, oli tulemuslik. Väljaspool maja oli palju vähem pingeid.

Olen siiaani säilitanud kontakti sealsete inimestega. Eelmise aasta detsembris külastasin sealseid sõpru ja sel suvel käisid nemad siin. Söitsime jalgratastega mööda Eestimaad. Kokku viibisid sõbrad Eestis rohkem kui nädala ja lahkuminek oli raske. Umbes kuu möödudes ilmus artikkel muljetega ühes kohalikus ajakirjas. Nad kirjutavad, et Eesti on väga ilus maa, kuid selgelt torkab silma elatustaseme suur kõikumine linna ja maapiirkondade vahel. Väga meeldis neile Tallinna ja Tartu vanalinn.

Mida andis mulle seal veedetud aeg? Õppisin iseseisvalt elama, kuulama ja lahendama teiste probleeme. Mõistsin, et alati polegi kasulik end igale poole vahele segada, mõningate asjadega tuleb lihtsalt leppida. Sain selgeks saksa keele, nägin maailma, kohtusin inimestega erinevatest paikadest. Nagu ka teised vabatahtlikud ütlesid – see oli tõesti parim aasta elust, teist sellist ei tule.

Vabatahtlikuks mineku puhul on vaja saatevorganisaiooni, väga hea meelega hakkab selleks ESÜ, vastuvõtvat organisatsiooni, mille me leiame kõik koos vastavalt soovidele, ning mis kõige olulisem – aktiivsust ja tahet midagi korda saata. Olulised ja vajalikud kulud katab EL, sealhulgas transpordi, elamise, keeltekooli, söögi, tervisekindlustuse ja muu sellise.

Kõik, kes soovivad rohkem infot Euroopa Vabatahtlike Teenistuse kohta, võivad seda isiklikult küsida minult (kats@bluemail.ch) või Hele-Mailt (info@skaut.ee).

KADRI HEIN
ÖKOSKAUDID

VANEMSKAUTIDE VÄLIÕPPUSTE LAAGER KLOOGA-MADISEL

3.–6. aprillini osalesid vanemskaudid üle kogu Eesti Klooga-Madisel Scoutspataljoni poolt korraldatud väliõppuste laagris.

Ürituse sai alguse sellest, et skaudid (eriti noormehed) kurtsid tõsise tegevuse puudumise üle. Paljud huvitusid ka tulirelvadest ja soovisid kätt proovida. Mõte sai teoks ning vanemskautidele ulatas oma abistava käe Eesti Kaitseväge ainus kiirreageerimisvõimega manööverüksus – Scoutspataljon eesotsas pataljoni ülema major Artur Tiganikuga. Miks just Scoutspataljon? Vastus – oleme peaaegu samanimelised. Tegelikult sai teerada sinna sisse tallatud juba aasta tagasi, mil Lääne Skautide Maleva praegu kaitsejõududes aega teenivad noored mehehakatised esimesed ristsed läbi tegid.

Nii nagu eelmine, oli ka tänavune välilaager väga huvitav, hästi korraldatud ning pakkus rohkem pinget. Mis asja veelgi ilmestas ja tõsisema väljakutse esitas, oli mitu päeva kestev rannikuäärne lumetorm.

MIDA TEGIME...

1. päev

Alustasime Paldiskis Rahuvalveoperatsioonide Keskuses, kus tutvusime Scoutspataljoni kasarmu ja instruktoritega.

Sõdurisööklas einestamine lõppes rikkaliku kõhutäiga, mis veel kaua tunda andis. Laost jagati skautidele välja erivarustus.

Seejärel toimus rivistus ja jagudesse jaotamine ning algaski soomukitel rännak majutusala Klooga-Madisele.

Esmaseks õppetunniks kujunes ettevalmistus väli-laagriks ja välioskuste õpetamine, mis sisaldas telkide ülespanekut, maskeerimist, latriinide ehitamist, toitumist ja isiklikku hügieeni väli-tingimustes jne. Seadsime sisse valvekorrada.

2. päev

Teine päev algas nagu järgmisedki juba kell 6.30, siis virgutav hommikvõimlemine ning karastav hommikuhügieen. Peale seda jõudis termostes kohale hommikusöök. Oli kätte jõudnud üks oodatumatest õppustest – relva- ja laskeõpe, mis sisaldas automaat GALIL-i ja kuulipilduja MG-3 õpet ning laskeharjutusi. Paralleelselt töötasid veel teisedki tegevuspunktid – isiklik maskeerimine ja varjumine, vaatlustehnika ja vahendid ning üksikvõitleja liikumisviisid. Öösel sai lumetuisus harjutatud ööhäiret ning laagri mahajätmist.

3. päev

Nüüd oli aeg õpitut näidata. Selleks nägi päevaplaan ette sõjalis-sportliku teatevõistluse, mis sisaldas maastikul ja linnakus orienteerumist, relvade lahtivõtmiskokkupanemist, vaatlust, haavatu transportimist, õppegranaadi viset täpsuse peale ning aja peale lökke tegemist.

Võistlus kujunes pingeliseks. Alguses läksid eriti noormehed suure hurraa peale, kuid nii nagu vahest ikka juhtub, said kõige parema tulemuse hoopiski viimasena rajale läinud noored Saare neid. Võitjaks osutus võistkond koosseisus Erika Lass, Reeda Kaal ja Bert Roostik.

Peale võistlust tuli ilmale paraku alla vanduda ja edasist koolitusosa oli raske jätkata. Järgnev väike lõõgastushetk kulus väga ära. Ees ootas pikk ja tormine öö.

Enne seda aga nohistati tasakesi telkides, võitjatele anti kätte teenitud tasud – suured kringlid.

Kui kell liikus teist öötundi, plahvatasid esimesed lõhkepaketid ning laager aeti jalule. Ees seisis täisvarustuses kiirrännak piki metsasihte ja üle väljade, kus mõnel noorel oli lumi kohati nabani. Teatud eesmärk saavutatud, leegitses valgusrakett ja kolonn liikus vaikselt sahisedes laagrisse tagasi, kus tunnimehed jätkasid valvekordi, hakati kuivatama märgunud riideid ning aega jäi üle veidi magadagi.

4. päev

Hommik, nagu ikka, algas välilaagri kokkupanekuga. Varustus autodele ning rännati tagasi väeossa, tagastati erivarustus ja toimus suur ning põhjalik relvade puhastamine... Siis veelkord sööklakülastus, rivistus, kokkuvõtted ja koju.

HEIKKI MUTSO, NSKM.
ÜRITUSE PEAKOORDINAATOR

Eesti Skautide Ühingu vanemskaudi tööalajuht

Esimene tutvus kuulipilduja MG-3-ga

MAAILMALAAGER LIITIS SKAUTE

Vähem kui aasta tagasi toimus Tais 20. World Scout Jamboree. Sellel aastal esindasid Eestit Helen Liiv Kõrvemaa lipkonnast ja Remi Neitsov Lääne Skautide Malevast.

Meie teekond sai alguse Tallinna lennujaamast jõululauapäeval 2002. a. Lendasime Austriasse. Helenil esimene kord lennukis olla ja polnudki nii hull, nagu alguses tundus. Öhtu veetsime Viinis noortehotellis. Järgmise päeva keskpäiku panime selga vormipluusid ja sõitsime lennujaama. Kui me sisenesime jaamahoonesse,

nägime igal pool ainult skaute. Elamus oli positiivne, saime sõbraliku vastuvõtu osaliseks, kõik teretasid ja naeratasid. See tekitas sooja tunde. Lõpuks leidsime üles oma grupi, mille liikmeteks olid Eesti, Läti, Jugoslaavia ja Bulgaaria skaudid.

Seejärel jätkasime teekonda juba mitmekesi. Edasi suundusime Jordaaniasse. Peaaegu kaks päeva peatusime Jordaania pealinnas Ammanis. Kuna hotellis logelemine ei tekitanud mingit põnevust, siis võtsime taksod ja sõitsime linna. Käisime amfiteatris ja Heraklese tempelis ekskursioonil. Peale keskööd sõitsime Taisse.

Lend oli väga pikk. Lennujaamas oli meil vastas Jamboree tervitusbox, kus lauldi, tantsiti ja öeldi: "Welcome to the 20th World Scout Jamboree!". Peale seda algas sõit laagrisse. Laagriplatsile jõudsime keskööks.

Elasime all-laagris, mis kandis nime White Sea ja nagu skautidele ikka kombeks, telkides. Skautide maail-

*Laagri peatänav.
Lõpuni käia väsisas
kohe päris ära.*

*Helen teel metsikusse
džunglisse, hetkel aga
uudistab lihtsalt banaani-
puud.*

Kojusõidupäeval valitses tunnetesegadus. Tahaks koju, aga nagu ei tahaks ka... Uhkusega kannan esinduskaelärätti.

malaager kestis 28. detsembrist 2002 kuni 07. jaanuarini 2003 mere äärses Stattahipi-nimelises paigas. Laagriplatsi juurde kuulusid postkontor, supermarket, haigla, pank ja veel palju muud. Laagris oli skaute umbes 140 riigist kokku 24 000.

Esimene päev möödus nagu ikka laagriplatsi ülesehitamisega. Me ei kasutanud leppa, kuuske ega ka kaske, vaid hoopis bambust. Öhtul oli avatseremoonia. Kõik 24 000 skauti olid kogunenud suurele areenile, kus meid tervitati. Öhtut sisustasid mitmed etteasted, kus osalesid ka elevantid. Avatseremoonial pidas kõne ka Tai kuningas.

Päevad möödusid askeldustes. Kui mõnel päeval ei olnud midagi teha, siis said oma aja ise sisustada.

Ühel hommikul sain ma purjetada, parvetada kui ka sukelduda, pealeõunal sain teada, kuidas ühest riidetükist endale riided selga teha, ilma et peaks niiti või nõela kasutama.

Ega ma ainult ei lõbutsenud, tegime ka heategevust. Ühel päeval käisime kooli juures koristamas ja betooni valamas. Hoolimata sellest, et tüdrukuid ei lastud betoonivalamise ligi, olime ikka poistele moraalseks toeks.

Aasta viimasel päeval sai iga maa tutvustada oma skautlikku organisatsiooni. Sellel päeval ei olnud mingit tegevust välja pakutud, ainult öhtul oli suurel areenil uue aasta vastuvõtt. Tais oli 30 °C sooja. Samal ajal näitas kraadiklaas Eestis -30 °C.

Niipea kui Tai aja järgi uus aasta saabus, algas suur veesõda, nii et peaaegu kõik olid läbimärjad. Hoolimata sellest, et sa nägid mõnda skauti sellel öhtul esimest ja viimast korda, soovis ta sulle head uut aastat ja kallistas. 01. jaanuar 2003 oli vaba, kõik puhkasid ja tegelesid meelepärase tegevusega.

Ühel päeval käisime kolmel erineval rambo-rajal ning peale seda ei olnud enam keegi puhas. Päris osavalt

Viimasel laagripäeval asju pakkides leidsid poisid sullejoped. Nii nad käisid kõikjal, ja nalja kui palju!

saime kõie abil üle nii mõnestki mudaaugust. Roomasime erinevates tunnelites ja ületasime mitmeid takistusi.

Üks põnevamaid päevi oli City Of Science, kus tutvustati arvuteid, roboteid, universumit ja veel palju muudki. Samuti õppisime tundma Tai kultuuri: tantse, kirja, kohalikku kööki ja Tai-poksi. Lisaks sellele veetsime ühe päeva džunglis. Valisime endale kõige raskema raja, umbes 10 km pikkune. Taimed olid nagu džunglis ikka, aga ühtegi madu ega skorpionit, millega meid algul hirmutati, me ei näinud. Raja läbisime paari tunniga, kuigi mõned seiklesid päris kaua.

Skautide erilist ühtekuuluvustunnet tundsimet nii laagri avamisel kui ka lõpetamisel. Noored lehvitasid oma maa lippe, endil naeratavad näod peas. Kõige võimsama tunde tekitas see, et me kõik kandsime vormi ja et oleme andnud vabatahtlikult töötuse.

Tagasisõit läks päris kiiresti. Kõige kurvemaks kohaks oli Viini lennujaam, kus kõik skaudid jätkasid teed oma koju. Kurval hetkel voolas mõnigi pisar põsel. Kuid me lubasime, et ei unusta mitte kunagi kedagi ja kui kõik hästi läheb, siis võib-olla kohtume kunagi.

Minul ja Remil õnnestus Kopenhaagenis lennukist maha jääda, kuid see polnud meie süü. Ilm oli Viinis niivõrd halb, et lennukile ei antud õhkutõusmiseks luba ja nii me ei jõudnudki õigeks ajaks Taani. Pidime veel ühe öö võõrsil veetma ja alles järgmisel päeval jõudsime tagasi Eestisse.

Jamboree oli väga tore kogemus, mis jäi meelde nii mulle kui ka Remile. Siinkohal täname oma skaudijuhte, mina Aune Suve ja Remi Heikki Mutsot, suur tänu ka Eesti Skautide Ühingule.

HELEN LIIV
KÕRVEMAA LIPKOND
JÄRVAMAA

VABATAHTLIKUNA NOORTEORGANISATSIOONIS

Tänased lapsed ja noored võivad end pidada õnnelikemaks, kui seda olid nende vanemad, just laiemate eneseteostuse ning vaba aja veetmise võimaluste poolest. Neil on võimalus astuda oma vaba tahte alusel ja ehk ka osaliselt vanemate suunamisel mõne noorteühenduse liikmeks, saades seeläbi osa põnevast ja arendavast tegevusest, rahvusvahelise suhtlemise kogemusi, sirguda tavaliikmest noortejuhiks ning anda oma panus noorteühenduse arengule organisatsiooni juhtides, teostada oma ideid ning õppida iseseisvalt otsustama. Vabatahtlikuna on võimalik kaasa aidata erinevatele projektidele ja seda nii Eestis kui ka rahvusvaheliste organisatsioonide juures välismaal vabatahtliku teenistuse vahendusel.

Maast madalast õpib noor seeläbi mõistma, et oma riigi teenimine ei ole vaid maksude maksmine ja seaduste täitmine, vaid panus selleks, et kasvatada tegusaid ja sotsiaalselt aktiivseid kodanikke ja aidata meil kujundada endas kõrgetele eetilistele väärtustele tuginevaid väärtushinnanguid.

Inimene, keda noorena on õpetatud tegema iseseisvaid valikuid ning nende eest ka vastutama, oskab ka täiskasvanuks saades oma põhitööd tehes rakendada õigeid juhtimisvõtteid ja väärtustada tänapäevast demokraatlikku maailmakäsitlust. Seeläbi on takindlasti ka lojaalsem kodanik ja kohusetundlikum oma ülesandeid täites.

Igal organisatsioonil on oma tegevuses eesmärk, mille poole pürgitakse ning mida globaalsem see on, seda paremini oskab ka noor mõista talle seatud vastutust. Näiteks on maailma üks suurimaid noorteliikumisi – Skautide Maailmaorganisatsioon oma ligi 30 miljoni liikmega – sõnastanud oma eesmärgi järgnevalt: “Skautluse eesmärgiks on aidata kaasa noorte haritusele, tuginedes skaudi seadustele ja töötusele, soovides seeläbi muuta maailma paremaks ja arendada noori vastutustundlikeks isiksusteks, kes on ühiskonna aktiivseteks ja täisväärtuslikeks liikmeteks. Selle eesmärgi täitmiseks pakub skautlus kuimitteformaalne hariduslik liikumine noortele nende isiksuse kujunemisaastatel arendavat tegevust.”

Eeldusel, et noorteorganisatsioon oma eesmärgi liikmeile teadvustab ja selle täitumise nimel õigeid meetodeid kasutab, õpib noor ja ka täiskasvanu hindama vabatahtliku töö eesmärgi ning oskab mõelda globaalsemalt ja näha kaugemale tulevikku, mis päris kindlasti aitab parimas mõttes kaasa edukusele. Tuues taaskord näitena skautluse, saab tõdeda, et väga paljude rahvusvaheliste suurfirmade juhid ja ka riigijuhid on olnud noorena skaudid. Sarnast analoogiat võib leida ilmselt ka teiste noorteühenduste liikmeskondi vaadates. Aktiivne noor

jääb enamjaolt aktiivseks ühiskonnaliikmeks ka täiskasvanuks saades. Ka pensionile minnes ei jää eluaeg aktiivne olnud inimene nurka konutama, vaid leiab taas uusi rakendusi, kuidas midagi ühiskonna heaks teha.

Vabatahtlikku tööd tehes õpib inimene hindama aega ja oskab reeglina seda ka paremini planeerida. Aja efektiivne kasutus on aga tänapäeva kiire tempoga ühiskonnas väga oluline ja hinnatud oskus.

Tugevdamiseks meie noores demokraatias kodanikuühiskonna põhimõtteid tuleb tööandjail ja seadusloojail mõista vabatahtliku töö väärtuslikkust ja leida motivaatoreid, et inimesed sooviks ja saaks jätkuvalt vabatahtlikena riiki ja selle huve teenida. Hetkel on meie õigusloomes kahjuks mitmeid aspekte, mis vabatahtlikku tööd mitte ei soodusta, vaid raskendavad. Näiteks vajab Eesti maksupoliitika, mis käsitleb erisoodustusena vabatahtlikele nende vabatahtliku tööga seotud kulutuste kompenseerimist, kindlasti muutmist.

Tänapäeva ühiskonnas, kus noori on ahvatlemas mitmesugused võimalused ja paraku ka ohud narkomaania ja vägivalda näol, on erilisel oluline pakkuda noortele huvitavat ja kaasahaaravat tegevust, et neid eemal hoida pahede ja ohtude küüsi langemisest. Üheks selliseks sotsiaalsete probleemide ennetamise alternatiivpedagoogiliseks võimaluseks on vabatahtlik noorsootöö, mis näiteks skautluse näol on läbi aegade sobinud ja sobib tänapäevalgi eri rahvusest, eri usku ja erinevatest ühiskonnaklassidest pärit noortele.

ESÜ PEASKAUI
KRISTJAN POMM

Kristjan Pomm on lõpetanud Tartu Ülikooli arstiteaduskonna ja peaskauid ametis on ta ühiskondlikus korras.

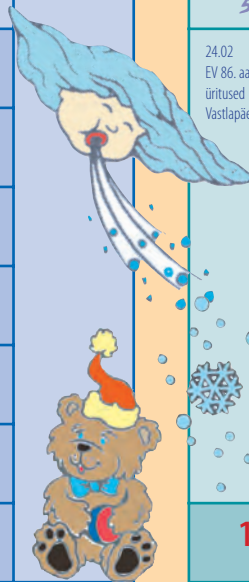
SKAUDIKALENDER 2004

SKAUDIHÜÜE 2004 –
OLGU LIND, ROOMAJA VÕI PÕDER
EESTI SKAUT ON NENDE SÕBER

JAANUAR

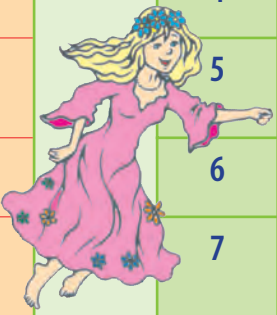

	1	2	3	4	5
Esmaspäev	23.–25. Talimängud Kuremaal	5	12	19	26
Teisipäev		6 Kolmekuningapäev	13	20	27 Holokausti päev
Kolmapäev		7	14	21	28
Neljapäev	1 Uusaasta	8	15	22	29
Reede	2	9	16	23 Skautlikud talimängud	30
Laupäev	3	10	17 Tõnise päev	24 Skautlikud talimängud	31
Pühapäev	4	11	18	25 Skautlikud talimängud	

VEEBRUAR

	5	6	7	8	9
	24.02 EV 86. aastapäeva üritused Vastlapäev	2 Tartu rahu	9	16 Leedu iseseisvuspäev	23
		3	10	17	24 Eesti iseseisvuspäev
		4	11	18	25
		5	12	19	26
		6	13	20	27
		7	14 Valentini päev	21	28
	1	8	15	22 B-P 147. sünnipäev	29

MAI

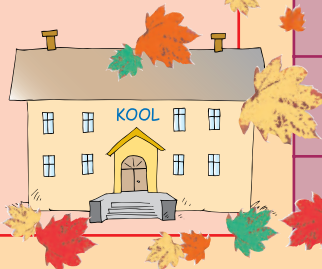
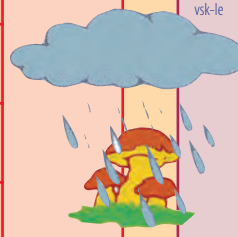
	18	19	20	21	22	23
Esmaspäev	09. Euroopa päev	3	10	17	24	31 Teine nelipüha
Teisipäev		4	11	18	25 Taevaminemise püha	01.–02. Matkaja kursus 07.–09. Kodumetsa talgud 15. Skautlik pannkoogipäev
Kolmapäev		5	12	19	26	
Neljapäev		6	13	20	27	
Reede		7	14	21	28 Kultuuriarengu päev	
Laupäev	1 Kevadpüha, Volbriöö	8 Punase Risti päev	15 Perepäev	22	29 Taevaminemise püha	
Pühapäev	2	9 Emadepäev	16	23	30 Esimene nelipüha	

JUUNI

	23	24	25	26	27
		7	14 Leinapäev	21 Suve algus kell 3.57	28
	1 Lastekaitsepäev	8	15	22	29
	2	9	16	23 Võidupüha, Jaani- laupäev	30
	3	10	17	24 Jaani päev	17.–24. „Tähtlend“ Metsakodus
	4	11	18	25	
	5 Keskkonnapäev	12	19	26	
	6 Kolmainupäev	13	20	27 Seitsmemagajapäev	

SEPTEMBER

	36	37	38	39	40
Esmaspäev	04.–05. Astronoomia kursus 18.–19. TT kursus koolitajate koolitus	6	13	20	27
Teisipäev		7	14	21	28
Kolmapäev	1 Teadmistepäev	8 Kirjastuse päev	15	22 Sügise algus kell 19.30	29 Mihkkipäev
Neljapäev	2	9	16 Rahupäev	23	30
Reede	3	10	17	24	
Laupäev	4	11	18	25	
Pühapäev	5	12	19	26	

OKTOOBER

	40	41	42	43	44
	15.–17. Ellujäämiskursus vsk-le	4	11	18 Luukapäev	25
		5	12	19	26
		6	13	20	27
		7	14	21	28
	1	8	15	22	29
	2	9	16 Maailma toidupäev	23	30
	3	10 Lõikuspüha	17	24	31 Usupuhastuspüha

MÄRTS

10	11	12	13	14
1	8 Naistepäev	15	22	29
2	9	16	23	30
3	10	17	24	31
4	11	18	25 Küüditamispäev	05.–07. Metsamärk I Kriimsilma laager 26.–28. Kodumetsa talgud
5 Tuhkapäev	12	19	26	
6	13	20 Kevade algus kell 8.49	27	
7	14 Emakeelepäev	21	28 Üleminek suvejale	

APRILL

14	15	16	17	18
A. Üunapuu surmaaastapäev	5	12 2. ülestõusmispüha	19	26
	6	13	20	27
	7 Maailma tervisepäev	14 Künnipäev	21	28
1 Karjalaspäev	8 Suur neljapäev	15	22 Maapäev	29
2	9 Suur reede	16	23 Jüripäev	30
3	10 Vaikne laupäev	17	24 Kaduneljapäev	
4 KPalmipuudepäha	11 1. ülestõusmispüha	18	25	

TASKUNOA OHUTU AVAMINE JA SULGEMINE

Aseta pöidla küüis teras olevasse soonde.

Tõmba tera ettevaatlikult välja.

Noa sulgemiseks toeta ühe käe sõrmed tera selja vastu.

Suru tera ettevaatlikult käepideme sisse.

TASKUNOA OHUTU TERITAMINE

Määri luulise veidi õli või vett. Suru noatera lapiti vastu luisku.

Hõõru tera vastu luisku, kuni nuga on terav.

Viimane lihv anna terale nahkrihmale hõõrudes.

Kasuta ainult rihma sisekülge ja suuna nuga alati endast eemale.

TASKUNOA OLEVATE SAE KASUTAMINE

Paksema puu lõikamiseks kasuta noa küljes olevat saagi.

Hoja saagi risti lõigatava pinnaga. Nurga all olevat saagi on raske kontrollida.

Liiguta saagi edasi-tagasi, kuni oled oksa läbi saaginud.

JUULI

27	28	29	30	31
12.–18. Ökoskautide suvelaager 24.–31. Metsamärk II 28.07.–05.08 Soome suurlaager „Tarus“	5	12	19	26
	6	13 Maretapäev	20	27
	7	14	21	28
1	8	15	22	29
2 Heinajaaripäev	9	16	23	30
3	10	17	24	31
	11	18	25 Jaagupipäev	

AUGUST

31	32	33	34	35	36
	2	9	16	23	30
	3	10 Lauritsapäev	17	24 Pärtlipäev	31
	4	11	18	25	6.–7. Erna matk 18.–20. Päästelaager 20.–21. ESÜ nõupäevad
	5	12	19	26	
	6 Erna matk	13	20 Eesti taasiseseisvumispäev	27	
	7 Erna matk	14	21	28	
	8	15 Rukkijaaripäev	22	29	

NOVEMBER

45	46	47	48	49
1 Pühakutepäev	8	15	22	29
2 Hingedepäev	9	16 Eesti taasisünni päev	23	30 1. advent
3	10 Mardipäev	17	24	05.–07. A. Üunapuu 117. sünnipäev ja skautide oskusvõistlus A. Üunapuu rändkanikale 20. ESÜ üldkogu
4	11	18	25 Kadripäev	
5	12	19	26 Kodanikupäev	
6	13	20 Rahvusvaheline lastepäev	27	
7	14 Isadepäev	21	28	

DETSEMBER

49	50	51	52	53
4. Salgajuhitide ja pesavanade kursuse koollitajate koolitus 17. Skautide jõuluõhtu	6	13	20	27
	7	14	21	28 Süütalastepäev
1 Maailma AIDS-i päev	8	15	22 Talve algus kell 14.42	29
2	9	16	23	30
3	10 Inimõiguste päev	17	24 Jõululaupäev	31 Vana-aasta õhtu
4	11	18	25 1. jõulupüha	
5 2 advent	12 2 advent	19	26 2. jõulupüha	

Läheneva ilma ennustamiseks tuleb jälgida loodust. Just loodus annab vihjeid selle kohta missugune homne päev on. Tuleb jälgida pilvisust, pilvede liikumist, tuule tugevust ja suunda, õhu temperatuuri ja rõhku, eha värvust, kaste ja udu tekkimist ning veel teisi tunnuseid. Halb ilm saabub meile läänest, edelas ja loodest (tähistame -), head ilma on oodata kui suvel on kuiv, selge ja soe; talvel püsiv, selge ja külm (tähistame +).

Temperatuur:

Päeval palav, öösel külm +
Päeval ja öösel ühesugune -
Ööseks soojeneb -
Pärast vihma külm +
Pärast vihma soe -
Öösel on metsas märgatavalt soojem kui lagedal +
Orgudes õhutemperatuur õhtutundidel alaneb -

Õhurõhk:

Tõuseb +
On küllalt kõrge ja püsib +
Langeb -
On madal ja ei muutu -

Niiskus:

Päeval väheneb ja öösel suureneb +
Päeval ei vähene -

Tuul:

Päeval tugevneb, ööseks nõrgeneb või vaibub +
Enne keskpäeva pöörleb kellaosuti suunas, vastu õhtut vastupidises suunas +

Ööseks tugevneb -

Päeval puhub tuul merelt, öösel maalt +

Pilvitus:

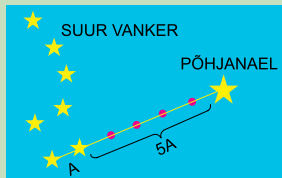
Hommikul selge, päeva jooksul üksikud rümpilved, mis õhtuks kaovad +
Pilvisus õhtuks tiheneb -
Pilved liiguvad vastutuult -
Pilved liiguvad allatuult +
Mere ääres tekivad pilved ainult maa kohal +
Pilved tulevad läänest, edelast, lõunast, loodest ja tihenevad -

Eha:

Roosaka tooniga +
Erepunane või tumepunane -

Loojang:

Päike loojub selge taevaga +
Päike loojub pilvedesse -
Päike on punane või tumepunane -
Päike on lame või nagu katki rebitud +

Põhjanaela järgi: leia kõigepealt Suur Vanker. Kui võtad viis korda „tagumiste rataste“ vahe, siis leiadki Põhjanaela

Taimekell

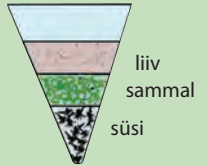
ÕIED	AVANEMISAEG	SULGUMINE
Kibuviits	kell 4-5	kell 19-20
Sigur	kell 4-5	kell 14-15
Magnum	kell 5	kell 15
Võilill	kell 5-6	kell 14-15
Kartul	kell 6-7	kell 14-15
Vesiroos	kell 7-8	kell 17
Moon	kell 5	kell 14-15
Lina	kell 6-7	kell 16-17

Veefilter

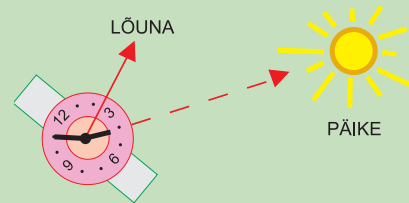
Koostisosad: liiv, sammal, puusüsi, riidetükid või ajaleht, põhjata pudel.

Paki liiv, sammal, ja puusüsi riidetükkide või ajalehe sisse ja asetä põhjata pudelisse. kõige alla söed, sammal ja siis liiv.

Vesi valatakse liiva peale. Looduslik feefilter eemaldab veelt tahked osakesed ja halva maitse, kuid vett tuleb hiljem kindlasti keeta ja jahutada, et saada parem tulemus.

Suuna määramine

Suuna väike osuti päikese poole. Jaga nurk väikese osuti suuna ja keskpäeva kellaaja (Eestis u. 13.20) vahel pooleks. Nurga-poolitaja näitab lõunasuunda.

Homne ilm

PULMA PAANIKA TAGAMETSAL

Eesti Skautide Ühingu laagriplatsil peeti skaudipulmad, millest asjaosalised ka kõikidele teistele teada tahavad anda, sest eeskuju võib olla nakkav.

Pärast seda, kui esimese päeva poissmeeste ja tütarlaste õhtu oli läbi saanud ja üheskoos disco maha peetud, sai alguse tõeline “pulma paanika”.

Esmases pulmade tuhinas ei osanud keegi midagi teha ja seega, nagu vanaks kombeks on saanud, tuleb sellistel arulagedatel inimestel lasta teha füüsilist tööd. Seda tegid pulmalised eesotsas peigmehega. Nimelt transporditi inimketis lõhkumata küttepuid Atsi tare juurde riita.

Kui see oli tehtud, olid pulmalised täis töötahet. Et meeoleu veelgi lõbusamaks muuta, mängiti koos erinevaid seltskonnamänge. Seejärel oli lõunasöögi aeg. Kui väga omapärane supp oli söödud, asuti pulmapeoks ettevalmistusi tegema. Kaunistati ruumid ja pulmalised panid end piduriietesse.

Kella kuue paiku peale lõunat olid külalised kogunenud taredest teisele poole jõge, looduskaunisse paika, kus oli algamas kauaoodatud pidulik sündmus. Kui isa oli pruudi peigmehele üle andnud, võis tseremoonia alata. Loeti eriskummalisi sõnu, pandi sõrmused sõrme ja esimene kibe sai ka tehtud.

Pärast esmast õnnitlemist sai pulmarong “rattad alla” ja “veeres” tasapisi lähemale peopaigale – Jahilossile. Kuid nagu pulmades kombeks, nii ka see kord oli rongile ette seatud mitmeid takistusi. Esmalt tuli külamehed ära osta 1,5 liitri limonaadiga. Seejärel pidi pruut oma emalikke oskusi näitama ja lapsel mähkmeid vahetama. Kuna tegemist oli gaidliku/skautliku pulmaga, ei olnud tegu päris lapsega, vaid hoopis torestest vitsaraagudest punutisega, mis pidi sümboliseerima poisslapsest nukku. Kuna meie rahvas on juba kord leidlik rahvas, siis ei olnud tegu ka päris mähkmetega, vaid pabersalvrätikutega, mis tuli nukule ümber mässida nõõrijupiga.

Sellega tuli pruut hästi toime, nagu oleks ta eelnevalt harjutanud.

Ka peig pidi näitama oma jõu- ja ilunumbreid. Nimelt tuli ühest pakust killuke (~20 cm) kätte saada. Tundus, et see ei olnud tal mitte esimene kord kirvest käes hoida.

Kui need katsumused ületatud, sai pulmarong jällegi edasi liikuda. Kuid ennäe imet: hoolsad kured olid veel enne äralendu, ühe päevaga, oma pesa pulmarongi tee äärde teinud. Ega siis midagi, nüüd tuli eespool hoolikalt mähitud vitsanukuke kurepessa toimetada. Kes selleks veel paremini peaks sobima, kui mitte peig? Talle anti veel kaasa valge lint, mis tuli puu külge siduda. Ka see katsumus läks kergelt. Isegi peigmehe hele ülikond ei saanud turnimises kannatada.

Pärast ronimist istutati pruutpaari tulevase pika kooselu kinnituseks üks tammepuu. Sellega oli katsumuste rada peaaegu läbi saanud, kuid veel peopaiga ukiselävel tuli pruutpaaril toota üks rauarohke kartul. Ja kuidas seda ikka teha, kui mitte tavaliste puidukruvidega (~10), mis tulid keerata kartuli sisse, kusjuures kumbki paari-pandu võis kasutada ainult ühte kätt. Pärast kruvimist pidi pruut näitama oma kartulikooremise oskusi üsna suuremõdulise noaga ja selle kartuli ära koorima. Siis pidid pruut-peig üksteisel veel ka käed puhtaks pesema ja kõik pahed selle veega minema viskama.

Seejärel jõudis pulmapere Jahilossi. Plastklaaside kõlinal sooviti pruutpaarile veel kord õnne ja siis said pulmalised asuda ühe põhitegevuse, söömise, juurde. Nagu ühes korralikus pulmas ikka, oli laual sült ja hapukapsas ning palju muud head-paremat.

Kui pruutpaar oli üle andnud kingitused oma vanematele, hakati jagama ülesandeid pulmakülalistele. Ametid olid kibemoorist kummardajani. Kõik, kes endale ülesanded said, olid nende täitmisel innukad ja eeskujuks teistele.

Sealt edasi läks pulm oma kohustuslike elementidega – avavalss, mängud ja siis peigmehe põhiline närvikõdi – pruudirööv. Selle kavandamisega olid asjaosalised kindlasti vaeva näinud. Peigmehe tähelepanu juhiti kõrvale ja vaid hetkeks pööras ta oma valvsad silmad pruudilt ning rohkem polnudki vaja. Pruut oli läinud ja peigmehele paanika. Peigmees tahtis kohe pruudile järgi tormata, kuid ülejäänud meessugu üritas teda takistada nii füüsiliste kui ka vaimsete argumentidega: “Te saate veel palju koos olla!”. Peigmeest ei olnud aga võimalik kinni hoida ja nii ta tormaski välja, aga pruut oli koos röövijatega ööpimedusse kadunud. Peig jooksis ringi nagu peata kana, kuid ülejäänud pulmaliste hõiked aitasid peigmehe õigele rajale. Samal ajal oli röövija pruudi sauna viinud, kus olid küünlad, lilled...

– väga romantiline õhkkond. Eks oli plaanis vanu aegu meenutama hakata, aga peig oli väga karme ja seega plaan ei õnnestunud. Kõik lõppes ilma pisarate ja verevalamiseta. Pruut võis oma väljavalitu üle uhkust tunda ja tõdeda, et tegemist on ikka väärt mehega. Niisiis oli pruutpaar tagasi pulmakülastuste seas ning pulmapidu võttis tantsupõrandal oma täispöörded üles. Lõbus ja parajalt “südlilik” bänd mängis lugusid valsist jenkani.

Aeg-ajalt lasti ka pillimeestel puhata ja mängiti pulmamänge, viidi läbi oksjon pruudi ja peigmehega lähemalt ning kaugemalt seotud asjadele, avati pulmaringitusi ning tänati kõiki pidulisi väga toredate ja vajalike asjade eest, sest pärast iga kingituse avamist selgus, et just seda oliginoorpaaril vaja.

Veidi enne südaööd kogunesid kõik pulmakülastused õue, et lasta õhku pruudi neiupeilvenimi – Sagorfeldt. Tagasihoidlik ilutulestik öises sügistaevas köitis kindlasti kõikide meeli.

Vaikselt hakkas pidu lõppema, aeg möödus kiiresti ja märkamatu oli uus päev alanud. Lauale toodi tort ja mängiti maha pruudipärg. Siis suudeti veel bändilt lisalugu välja meelitada, tänati väga toredat pulmavana ja sellega oli n.ö. ametlik osa läbi.

Pruutpaar koos lähedaste sõpradega veetis veel meeldivalt aega laulurohkel saunaõhtul. Ja ülejäänud seltskond, kes varem, kes hiljem, pugus põhku ja nägi kindlasti und meeldejäävast päevast.

Peigmehe lõppsõna: “Loodan omalt poolt, et selline suurejooneline pulm ei jää minu tutvusringkonnas viimaseks ja et seda üritust korraldanud inimestel jätkub jõudu kaasa lüüa ka teistel suurüritustel.”

Pruut lisas: “Tahan tänada kõiki korraldajaid ja pulmakülastajaid väga toreda pulmapeo eest ja loodan, et see üritus aitab kaasa gaidide ja skautide parematele sõprusuhetele ja jään ootama järgmisi ühiseid ettevõtmisi.”

MART JA TRIINU

ANTON ÕUNAPUU RÄNDKARIKAS LÄKS KÕRVEMAALE

Anton Õunapuu nimeline õunapuust karikas

08. novembril 2003. a. toimus Tallinnas I skautide oskusvõistlus Anton Õunapuu rändkarikale.

Kokku tuli küll vaid kolm võistkonda, aga sellest ei lastud end heidutada ja skautlikes oskustes võeti mõõtu mitmel erineval moel. Tallinna lipkond “Siil” oli välja mõelnud mitmeid toredaid ülesandeid ja oli sellel korral oskusvõistluse peakorraldajaks. Pärastlõunaks olid võitjad selgunud ja õunapuust tehtud, sõlme ja liiliat kujutava karika viis võitjana koju Kõrvemaa lipkonna võistkond koosseisus Gedy Siimenson, Kerttu Petenberg, Kristiina Ots, Evely Õun, Liina Salveste.

Suur tänu Siilidele ja õnne võitjaille!

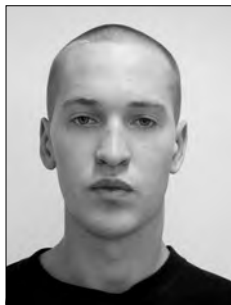
OSKUSLIK VAATLEJA
SKM. KRISTJAN POMM

Foto: KRISTJAN POMM

Kõrvemaa lipkonna skautid võidukarikaga

VSK. DEIVIS TREIER
ÖKOSKAUTIDE PIRITA LIPKONNA
RÜHMAJUHT

JÄÄL ETTEVAATUST!

Paljudel inimestel on kiusatus minna ilusa talvise ilmaga jääle liugu laskma. Aga ettevaatust! Eriti nõrk on jää hilis-kevadell ja -sügisel. Ära mine jääle kunagi ilma jäänugade või -keppideta ega üksinda. Võta kaasa vähemalt üks köis. See kõik kehtib ka jääll suusatajatele ja uisutajatele. Kõndige või sõitke nii, et teie vahel oleks küllaldane vahemaa, et vähendada survet jääle.

Voolav vesi võib tahke jää kiiresti muuta salakavalaks lõksuks. Hoiduge järve suubuvate jõgede suudmetest, kitsastest väinadest ja madalikest. Tähelepanelik tuleb olla ka ojade ja jõgede ületamisel. Kuna vesi on tsirkulatsioonis ja külm vesi surub sooja vee üles, siis sulatab soe vesi jääd!

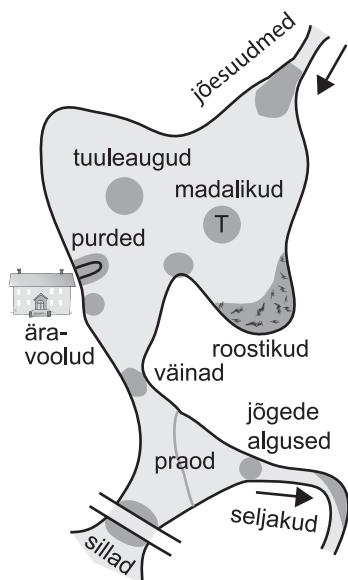
Pragu ja jäärada jää sees võivad olla samuti ohtlikud lõksud, mis ähvardavad jääll olijaid.

Varustus, mis peab olema alati kaasa kui liigud jääll:

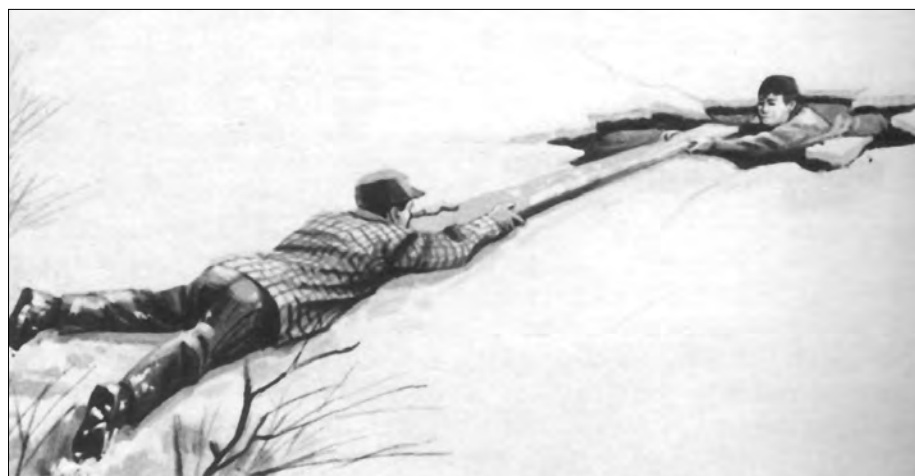
- teravad jääküünised käte lähedal;
- köis või nõör, saadaval selja taga;
- varuriietus veekindlas pakendis.

Kui arvad, et jää kannab, võta ikkagi jääküünised kaasa. Nad ei tohi olla kunagi seljakotis või kodus kapi ääre peal. Kanna jääküüniseid käes ja ühenda nad nõoriga, mis on veetud kukla tagant sinu jope või pusa alt läbi. Küüniste kandmine ei ole kõige mugavamad, eriti kui oled pidevas tegutsemises. Selleks on eriti hea need kinnitada jope külge. Saadaval on ka spetsiaalsed vestid, kus küünised on õmmeldud varrukate külge.

Ka nõorist või köiest on palju kasu, kui sina või keegi teine on vette kukkunud. Nõõri kasutades võid kergesti veest välja saada, kui viskad teise otsa päästjale. Aga pea silmas, et iga liigutus külmas vees peab olema rahulik, muidu võid kergelt vajuda vee alla ja lihtsalt uppuda. Ka varuriietus veekindlas pakendis on teretulnud abivahend, mis päästab võimalikest ebaseadmisest.

Skeemil on toodud kohad, mida tuleks vältida.

JÄÄKEPP

Jääkeppiga saad kontrollida jää tugevust. Jääkepi asemel võib kasutada ka suusakeppi. Tahkel jääll piisab tugevast löögist keppiga umbes meetri kaugusel sinu jalgadest, et kindlaks teha jää kandmisvõime. Kui august vett välja ei imbu, siis tõenäoliselt jää kannab. Kui kepp läbib jää, siis mine tagasi ja otsi parem tee. Jääkepi saad ulatada ka uppujale.

Kui olete sunnitud siiski minema grupiga ohtlikule jääle, on ainuõige käia üksteise järel, jättes üksteise vahele ca 10 m, kusjuures teie vahel peaks olema üks pikk köis.

KUIDAS ENNAST PÄÄSTA

Kui kukud läbi jää, tee nii:

- jää rahulikuks, alajahtumine algab umbes 15 min pärast;
- karju appi (ehk on ümbruskonnas inimesi ja sind kuulatakse);
- pööra ennast tuleku suunda (seal on jää tugevam);
- purusta nõrk jää enda ümber;
- löõ jääküünised nii kaugele kui sa ulatad (äärmisel juhul sobivad ka võtmed);
- tõmba keha ülemine osa jää peale;
- rulli ennast kõvale jääle;
- rooma edasi, kuni jõuad kindlale pinnasele ja tõuse alles siis;
- kiirusta sooja kohta – liiguta ennast;
- märgadest riietest vabane alles sooja jõudes.

Kui sul pole jääküüniseid, viska märg riideese nii kaugele kui võimalik. Külma ilmaga see jääb kiiresti ja võib kasulik olla. Teine võimalus väljapääsemiseks on pöörata end selili. Pane käed nii kaugele kui ulatad ja toetu jalgadega jääaugu vastaspoolsele servale. Hädasolijale appi rutates püüa leida kiiresti mingi abivahend nt. toru, suusk, suusakepp jne. Rooma augule lähemale ja ulata uppujale ese. Tõmbu tasakesi tagasi ja kui jää sind kindlalt kannab, võid uppujat välja tõmbama hakata. Aga pea meeles, ära kunagi anna oma kätt uppujale. Sa pead suutma end vabastada uppuja haardest, kui ta satub paanikasse. On oht, et ta tõmbab ka sinu auku. Tirimisel kasuta noa või jääküünise abi, et oleks parem jääse haakuda.

KÜLMALE VAPRALT VASTU!

DORIS TREIER

Käes on käre külm, kuid sellegipoolest on väljas tore olla ja kõik peaksid talvemõnusi nautima. Keegi ei tohiks suusatamata või kelgutamata jätta selle tõttu, et kardab külmetuda või on seda juba teinud.

LOOMULIK KAITSEKILP

Loodus on meid varustanud kaitsejõuga juba ilmale tulles. Edaspidi sõltub igaühest endast, kas seda jõudu tugevdatakse või kulutatakse arutult. Külmetushaiguste ennetamiseks on kõige paremaks võimaluseks organismi kaitsevõime tugevdamine, seda aitab saavutada viibimine värskes õhus, mõõdukas liikumine ja tervislik ning mitmekülgne toitumine (tervislikuks toiduks ei loeta: rasvaseid ning rafineeritud toite – kartulikrõpsud, friikartulid, kihisevad ja värvilised joogid jms).

TOITUMINE KÕIGEPEALT

Kõige paremini tugevdavad immuunsüsteemi vitamiini- ja mineraalaineterikas toit. Just A-, B₆-, C- ja E-vitamiin, beetakaroteen ja tsink annavad keha kaitserakkudele energiat.

- C-vitamiin – kaerahelbed, sõstrad, tsitrusviljad ja paprika
- A-vitamiini saab loomsetest produktidest (eriti maksast ja angerjast)
- B₆-vitamiin – merekala, mais, banaanid
- Beetakaroteen – porgand, spinat, kapsas
- Puu- ja juurviljad ning teraviljatooted on kehale alati kasulikud, nii et: julgelt sööma.

PUHKUS TAASTAB JÕU

Selleks, et külmetus- ja nakkushaigused ei hakkaks kimbutama, tuleb hoiduda ka igapäevastressist ja korralikult välja puhata. Liiga suur vaimne ja kehaline koormus vähendavad kaitserakkude arvu ning muudavad organismi seeläbi viirustele vastuvõtlikuks. Stressi vastu aitab korrapärane sportimine – suusatamine, uisutamine, kõndimine. Muidugi ei tohi unustada, et talvel on vajalik soojem riietus, mis peaks olema kihiline (kui hakkab liiga palav, võib midagi pealt ära võtta). Nägu ja kõrvu saab külmutamise eest kaitsta müts-maskiga, käsi kinnastega ja varbaid villaste sokkidega.

RUTTU, ESMAABI

Kuid mida teha siis kui oled juba külmavõetud ning siit-sealt väga valus? Esmaabi põhivõtteks on kahjustunud piirkonna võimalikult kiire soojendamine. Selleks on soovitatav kasutada 42 kraadist vett, kindlasti mitte tulikuuma. Kui seda võimalust ei ole, võib külmetunud kohta ka ettevaatlikult masseerida (eelnevalt tuleb käed hoolikalt puhastada). Peale massaaži tuleks nahka hõõruda piiritusega ja seejärel katta puhta (võimaluse korral steriilse) sidemega. Kunagi arvati, et lumega hõõrumine on külmakahjustuse puhul heaks ravimiks, kuid tegelikult on see kategooriliselt keelatud. Teravad lumekristallid vigastavad niigi kannatanud nahka ja lumes leiduvad mikroobid võivad põhjustada põletikke. Pealegi suurendab lumi sooja äraandmist.

TÜÜTU NOHU

Kõige levinuma külmetushaiguse nohu vastu aitab kuum jalavann, ravimteede joomine ning soe pehme tekk. Nohu leevendamiseks on apteegis käsimüügis suur valik tablette, ninatilku ja aerosoole, kuid tuleb meele pidada, et neid ei tohi kasutada üle 10 päeva. Tavaliselt puudub selleks ka vajadus, kuna nohu taandub väga sageli, umbes nädalaga. Koos nohuga võib tekkida ka põletik kurgus – neelamine muutub valulikuks ja kurk punetab. Selle vastu aitab hästi soolase leige veega kuristamine (1 tl soola 1 klaasi vee kohta). Ei tohi juua liiga tuliseid jooke, sest need ärritavad veelgi kurku.

Kõige tervislikumaks tuleb pidada siiski lugeda naermist. Naerulihaste sage tarvitamine vähendab stressi ja tugevdab immuunsüsteemi. Niisiis – hoiame tõe endast eemal!

ENNEKÕIKE

- Tervislik ja mitmekülgne toitumine.
- Vähemalt 8 tundi uneaega.
- Kihiline riietus.
- Rõõmus meel.

Kasutatud kirjandus:

Ajakiri „Kodutohter“ Tervise ABC, H. Roots, Tallinn 1970

KARDA MARUTAUDI

BBC andmetel sureb igal aastal marutõppe 50 000 inimest. Enamik neist saab nakkuse koerahammustusest.

Eestis on viimaste aastatega marutaudijuhtumite arv mitmekordistunud. Haiguse levikuga võib Eesti metsadest hävida mitu linnu- ja loomaliiki.

Marutaud pole siiski vaid maainimeste probleem. Linnades ekslevad hulkuvad koerad ja kassid on sama ohtlikud, kui metsas haiged rebased. Samas ei ole tavainimese võimuses hulkurkoerte hävitamine või suurema hulga metsloomade vaktsineerimine. Aga mida siiski saab igaüks meist ise teha, kaitsmaks enda ja ka oma lemmiklooma väärtuslikku elu?

Iga korralik koeraomanik peab oma koera pidama piiratud aias ja jalutama minnes hoidma looma kindlalt keti otsas. Võõrast koera/kassi ei tohi paitada, tema juures viibimine võib juba ohtlik olla.

Aga millised on siis need esimesed tunnused, millest võime kohe aru saada, et selle loomaga on midagi lahti. Terve koer on rõõmus, erk, ümbruse suhtes tähelepanelik, parajas tootumuses, sileda, läikiva karvkattega ning vabalt liikuv. Haige koer kas lõõtsutab, karv on läiketa ja sassis, loid, rahutu, vingub või ulub, oksendab, kõhib, esineb nõrevool silmadest või ninast, koer on tige ja püüab hammustada.

Marutaudi põdevatel koertel on kõõrsilmsus, keel on vajunud suust välja ja eritab venivat sülg. Kui terve koer enne ründamist uriseb ja haugub, siis marutõbine koer viskub oma ohvri kallale vaikides.

VAKTSINEERIMINE

Koertele tuleb iga aasta kaitsesüste teha. Marutaudi vaktsiin on isegi tasuta suuremates loomakliinikutes. Inimesel piisab kahest süstist, mis tehakse ühekuulise vahega. Aasta pärast korratakse protseduuri ja see annab immuunsuse kolmeks aastaks.

MARUTAUD

Nakatamine algab hetkel, mil haige looma sülg siseneb hammustuse kohta. Viirus kahjustab kesknärvisüsteemi

Algstaadium (1...2 päeva)

- koer muutub nukraks, kaotab usalduse inimese vastu;
- muutub pealetükkivalt sõbralikuks, nagu otsiks inimeselt kaitsset;
- püüab peituda pimedusse;
- ei reageeri kutsele;
- võib hammustada talle tuttavaid inimesi;
- heidab pikali, samas kargab jälle püsti;
- tekivad hallutsinatsioonid: teeb liigutusi, nagu püüaks õhust kärbsed;
- viiruse sissetungimise koht kiheleb tugevasti, mistõttu koer võib end pureda ja koe kuni luuni läbi närida;

Teine staadium

(keskmiselt 3 päeva)

- koer on erutatud seisundis ja agressiivne;
- pureb kõike ettesattuvat. Seejuures võib murda hambaid, vigastada suud ja keelt;
- ruumi suletud koerad viskuvad vastu ust ja akent, et välja pääseda;

Marutaudis rebane koerakuudis, mis hiljem ära põletati

ANNIKA TRÄSS

- lahti olevad koerad jooksevad enamasti minema, tihti nad ründavad teisi;
- tekib veekartus, ainuüksi vee nägemisel neelamislihased krambistuvad;
- alalõua halvatus, loom vaatab kõõrdi ja on kurnatud.

Kolmas staadium (4...5 päeva)

- silmad on sügavale langenud, karvkate sassis, alalõug alla langenud, keel rippu ja suust voolab venivat sülg;
 - tagakeha halvatus, koer on osaliselt või täielikult liikumisvõimetu.
- Surm saabub 8...11 päeval pärast haigustunnuste ilmumist.

MARUTÕBI (MED. NIM. RAABIES) INIMESEL

Peiteaeg võib kesta nädalast kuni aastani, keskmiselt 1–2 kuud. Mida kaugemal viiruse sisenemiskoht peajast on, seda kauem haigus end varjab.

Eelnähud

- iiveldus, oksendamine, väsimus, palavik;
- Mõnel kannatanul haava kohas valu, põletik, torkiv tunne.

KUI OLED SAANUD HAMMUSTADA

- Pese haava, kriimustust ohtra vee ja seebiga, et vähendada viiruse hulka.
- Töötle haava joodipiirituse lahusega, pane peale steriilne side ja pöördu arsti poole, kes korrastab haava ja otsustab vaktsineerimise vajaduse.
- Kodulooma ründe korral püüa välja selgitada looma omanik, et teada saada, kas loom on vaktsineeritud. Kindlasti tuleb looma kinni hoida ja jälgida veterinaararsti poolt 10 päeva. Kui loom on selle aja terve, pole kannatanul nakatamisohu.
- Kui looma pole võimalik jälgida, tuleb koheselt, enne haigusnähtude ilmumist, pöörduda arsti poole.

RAVI

Kohe peale hammustust vaktsineeritakse. Inimesel piisab kahest süstist, mis tehakse ühekuulise vahega. Aasta pärast korratakse protseduuri ja see annab immuunsuse kolmeks aastaks. Elu ei päästa, kui hammustusele ravi ei järgne. Ja nagu kõigi haigustega, mida varem sellele jälile jõutakse, seda kiiremini saabub paranemine.

Ei vaktsineerita, kui

- 1) looma vaid silitati või loom noolis tervet nahapiirkonda või kui looma kraapejäljele ei sattunud tema sülg
- 2) hammustus või muu kontakt leidis aset koduloomaga, kel puuduvad marutõve tunnused. Kui jälgitaval loomal siiski kahtlased tunnused 10 päeva jooksul tekivad, alustatakse kiiresti vaktsineerimisega.

KES, MIS ON EMSL?

Mitmed Eesti Skautide Ühinguusse kuuluvad allüksused on juriidiliste isikutena mittetulunduslikud ühingud. Kas kõik teavad, et Eestis tegutseb ka EMSL?

Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liit (EMSL) on suurim avalikes huvides tegutsev mittetulundusühinguid ja sihtasutusi liitev katusorganisatsioon, kuhu on koondunud 86 organisatsiooni, kellel on ühised huvid ja suhtumine ühiskonda. Koos oleme oma õiguste eest seistes tugevamad. Meie tugevateks külgedeks on organisatsiooni avatus, tugikeskuste võrgustik, teenuste kõrge kvaliteet, töötajate professionaalsus, uuenduslikkus, hea sisesuhtlus, oskus suhelda ettevõtetega.

Meie puuduseks on liikmete omavaheline madal aktiivsus koostööks kui ka vähene vastutus organisatsiooni üldise käekäigu eest ja nõrk side ministeeriumidega. Probleemiks on ka rahapuudus: otsime iga sendi ise ning riigipoolset rahalist toetust ühendustele mõeldud tegevusteks ei saa.

EESMÄRGID

EMSLi põhieesmärkideks on Eestis tegutsevate mittetulundusühingute ja sihtasutuste ühistegevuse arendamine, oma liikmete huvide eest seismine ja nende esindamine, ühistegevuse heade tavade tutvustamine ja rakendamine ning avalikkuse ja oma liikmete kaasamine kodanikuühiskonna arendamisse Eestis. EMSL soovib olla võrdväärne partner teistele organisatsioonidele, valitsusasutustele, ettevõtetele ning kodanikele Eesti kodanikuühiskonna loomisel.

EMSL -il on kaks programmi: Info- ja tugiprogramm tegeleb trükistega ning ühenduste teavitamise, nõustamise ja koolitusega Tallinnas asuva infokeskuse ning üheksa maakondades asuva tugikeskuse kaudu. Arenguprogramm hõlmab kodanikuühiskonna arendamist, seadusloomet, koostööd avaliku ja äri sektoriga, suurürituste korraldamist ja rahvusvahelisi projekte.

TEGEVUS

Viimastel aastatel on EMSLi tegevus olnud äärmiselt aktiivne nii organisatsiooni sees kui ühiskonnas tervikuna. Suurt tähelepanu on pööratud EMSL-i sisemisele tugevdamisele, rahalise olukorra stabiliseerimisele, liikmeskonna arendamisele, projektitaotluste esitamisele, ürituste korraldamisele, filantroopia arendamisele, Eesti Mittetulunduste Ümarlaua (EMÜ) esinduskogu töös osalemisele, suhetele avaliku sektoriga, koostööle kohalike omavalitsustega ning uute partnerite leidmisele.

TEENUSED

EMSL-i liikmed, kelleks on ka Eesti Skautide Ühing, saavad teavet ja praktilist abi, mis tugevdab nende jätkusuutlikkust ja aitab paremini mõista oma organisatsiooni dünaamilise arengu perspektiive. Liikmed saavad teavet teiste EMSL-i liikmete ja doonorite tegemistest,

et eeskuju väärivaid kogemusi oma organisatsiooni huvides rakendada.

EMSL pakub liikmetele järgmisi teenuseid:

- liikmete e- posti-listi kaudu info jagamine;
- pidev info kohalikest ja rahvusvahelistest rahastamisvõimalustest;
- nõustamine (keskuses, telefoni ja e -posti teel);
- infolehe saatmine;
- liikmete andmebaasi haldamine;
- odavamad koolitused ja seminarid;
- soodsa hinnaga projektinõustamine;
- ajakirja SALDO aastatellimus 190 krooni.

EMSLi liikmed saavad:

- olla valitud EMSL-i nõukogusse;
- osaleda seadusloomes otseinfovahetuse kaudu (SA Eesti Õiguskeskus);
- piirkondlike tugikeskuste kaudu osaleda ümarlaudadel koos kohalike omavalitsuste juhtidega;
- võimaluse teavitada sihtgruppe ja avalikkust oma tegevusest;
- oma organisatsiooni ja teenuseid/programme saab reklaamida EMSL-i infolehes ja koduleheküljel.

Liikmesorganisatsioonina ja avalike huvide hääle kandjana teeb EMSL eestkostet mitmel erineval tasandil nii oma liikmetele kui kolmandale sektorile tervikuna.

OSALUS

10. oktoobril 2003. aastal 12-aastaseks saanud EMSL ajab väga aktiivselt ja tõhusalt vabauhenduste ühiseid asju. Eelkõige tuleks mainida aktiivset osalust 2002. aasta detsembris Riigikogu poolt heaks kiidetud Eesti Kodanikuühiskonna Arengukontseptsiooni (EKAK) ettevalmistamisel. Lisaks sellele osales EMSL üldises Eesti kodanikuühiskonna arendamises mitmel viisil, millest tähtsaimateks on töö EMÜ-s, pöördumised ministeeriumide ja töögruppide poole, kohtumised siseministeeriumi ja Riigikogu liikmetega ja valimiseelse erakondade avaliku kuulamise korraldamine. Samuti andis EMSL suure panuse ühenduste eetikakoodeksi loomisesse.

Meie liikmed ütlevad, et EMSL-i suurim väärtus on suhtlemine, kvaliteetsed teenused, oskus ühendada ning ühiseid arvamusi kuuldavale tuua.

Loodame teid kõiki teavitada meie järgmistest üritustes ja peagi nendel ka kohtuda.

KRISTINA MÄND
EMSL JUHATAJA

POOL AASTAT VEEL JA OLEME KODUMETSA MAA VÄLJA OSTNUD!

Tänu mitmetele toetajatele oleme saanud Järvamaal asuva Tagametsa skautliku püsilaagri "Kodumetsa" maa juba suures osas välja osta ja maksta on jäänud veel kaks osamakset – jaanuaris ja juulis 2004.

Palume kõigil, kellel on soov ja võimalus Eesti skautluse ja gaidluse arengut toetada, annetada raha või EVP-sid Tagametsa maa ostuks. Selleks on Eesti Skautide Ühing avanud EVP-arve Eesti Ühispangas number 80048529, S.W.I.F.T. kood EEUH EE 2X. Eesti kroonides on samuti võimalik maa ostmist toetada, tehes annetuse Eesti Skautide Ühingu arveldusarvele Eesti Ühispank 10022074462008, S.W.I.F.T. kood EEUH EE 2X. Makse selgitusse palume märkida "Kodumetsa maa".

Kõigi toetanute nimed avaldatakse spetsiaalsel tänu-tahvlil Kodumetsas.

Täna on maa ostmist EEK-ides või EVP-des juba toetanud: Arno Bender, Edward Clark, Eesti Skautide Ühing, Udo Jürima, Mari-Ann ja Tunne Kelam, Hilja Kuutma, Ingrid Kütt, Raffi Moks, Leo Parts, Martin Wilhelm Pomoell, Egbert Runge, suurlaager "Hõimusild" ja Peeter Tarkpea. Suur tänu teile kõigile!

Kodumetsa on koht meile kõigile, kus koos käia ja tunda rõõmu skautlusest.

Toetuste eest tänades,

SKM. KRISTJAN POMM
KODUMETSA SIHTASUTUSE NÕUKOGU LIIGE

Foto: TUNNE KELAM

Jahiloss maalilises Tagametsas

Fotod erakogust

KONSTANTIN ROSTFELDT

OLID KORD SKAUDIPOISID

See oli 23. aprillil 1989.a kui Tallinnas Stoltingi tornis tulid kokku vanad skaudid-gaidid, keda olid suutnud üles leida Eesti Poisteliidu eetserid. Sealsamas otsustati luua Eesti Skautlik Antoni Keskgild, mis ühendab nüüd Anton Õunapuu nime alla suure osa vanema põlvkonna ja mõningaid noorema põlve täiskasvanud skaute-gaide deviisiga "skaut jääb skaudiks ja gaid gaidiks alati". Eesti skaudigild on ülemaailmse skaudiveteranide organisatsiooni ISGF liige. Käesolevaga teeme algust skaudiveteranide mälestuste avaldamisega. Konstantin Rostfeldt on üks vanemaid skaudigildi liikmeid. Sünnaiaeg: oktoober 1920.

See sündmus, millest ma alljärgnevalt pajatan, toimus 1936. aastal. Põhjarannikul Võsu aleviku lähedal Lobi neemel olid Rakvere skautide maleva poisid suvelaagris. Koht oli väga kena, männimets ja liivane rand. Küla oli tüki maad eemal. Elasime telkides, nagu skaudid ikka. Ühel ööl tõusis torm ja hommikuks oli see saavutanud oma haripunkti. Meri lausa mässas ja me koondusime kõik mere äärde lainete tormilist mängu vaatama.

Äkki nägime eemal merel kalapaati, mis võis olla umbes 200–300 meetrit kaldast eemal. Paadis paistis olevat kaks meest. Binokliga vaadates nägime kalamehi, kes ei saanud kuidagi randa sõuda, sest neil oli ainult üks aer. Nagu hiljem selgus, oli teine pooleks murdunud. Laine oli oma poolteist meetrit kõrge ja ilmselt ähvardas mehi oht. Meie laagrivanem skautmaster E. Priimann otsustas, et tuleb meestele, maksu mis maksab, appi minna, sest meil oli täies korras aerupaat.

Küsimus oli otsustatud. Kõik me tahtsime muidugi olla appiminejate seas. Vanem aga valis meie hulgast kolm suuremat ja tugevamat poissi, kes oskasid hästi aerutada. Nad läksid laineid trotsides merele. Aeglaselt aga visalt ligines meie paathädas olevatele kaluritele. Meie, kaldalejäänud, jälgisime kaldalt põnevalt ja hirmuga seda võitlust tormiste lainetega. Möödus ligi kaks tundi, aga merehädalised toodi randa koos nende paadiga. Meie skaudipoisid olid tegutsenud ennastsalgavalt ja hädaohtu trotsides. Kalamehed olid meie juures veel järgmiselgi päeval. Laagrisse tulid ka nende perekonnad, kes meid lõpmata tänasid. See oli sündmus, mis ümbruskonnas laialt levis ja meie skautidele kuulsust tõi.

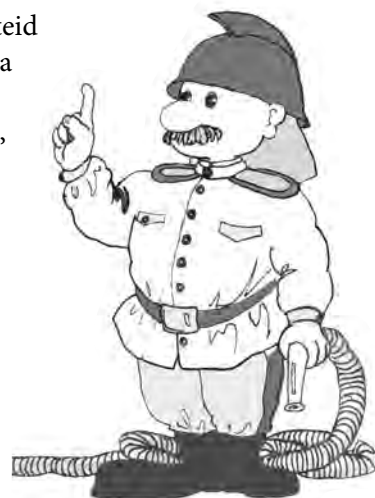
Olin siis 16 aatat vana ja nägin välja niisugune, nagu juuresoleval pildil näha on. Praegu olen juba üle kaheksakümne aasta vana, aga skautlust ei ole jätnud terve elu, sest vanade skaudiveteranide hüüdlauseks on – skaut jääb skaudiks alati!

HUNDU, SAA PAREMAKS JA OLE VALVAS!

Jõuluaeg on kindlasti eriti huvitav just hundudele. Siis saab ka omal käel kuusele ehteid külge riputada ja isegi ehk küünlaid süüdata. Mõni aasta tagasi tahtsid hundud Pirita Vaba Aja Keskuses koondusel olles näha, kuidas põlevad säraküünlad. Hoiatusest hoolimata, et süüdatakse vaid üks küünal, panid nad, enne kui keegi midagi teha sai, mitu tükki korraga põlema. Juhtus siis see, et tekkinud suits lülitas sisse häiresüsteemi ja kuigi suureks pahanduseks ei läinud, oli see õppetunniks, et mitte ilmaasjata pole hundu lubaduses esimesena kirjas selline töötus: „Luban olla sõnakuulelik!”

Usume, et ka need, kes veel töötust pole andnud, selle lubaduse meelde jätavad ja kuulavad tuletõrjuja sõna, kui see teile nüüd räägib, mida iga hundu peab tuleohutusest teadma.

TULETÕRJUJA JAAGUP TOSSUTAJA:

- Ära roni lahtise tulega kuhugi pööningule jõulupuu ehteid või mõnd unustatud asja otsima. Küünla asemel on selleks taskulamp, mis on igal hundul olemas ja põleb ka, sest patareid on uued. Väldi üldse lahtise tule kasutamist.
- Ära süüta tuld kergestisüttivate vedelikega. Kõige parem on jätta tulesüütamine vanemate skautide või täiskasvanute hooleks. Küdevat küttekollet ei tohi jätta järelvalveta või väiksemate laste hooldes.
- Põlevate küünaldega kuusk on sama ohtlik kui ükskõik milline kütte- või lahtine tulekolle.
- Ära kasuta eluruumides väligaasipliiti, kui see peaks olema kusagil matkavarustuse hulgas ja Sa tahad saada jõululaagri tunnet ning paned telgi toas jõulukuuse alla püsti.
- Jälgi, et keegi ei kasutaks vigastatud isolatsiooniga ja ajutisi elektrijuhtmeid ja jätaks vooluvõrku sisselülitatud elektriseadmeid, välja arvatud külmikud.
- Suurim lollus on ka triikrauda või mõnda muud kuumenevat elektrilist majapidamisriista panna süttivale alusele, näiteks laudlinale. Paraku tehakse seda pühade-eelse kiirustamisega päris tihti.
- Puudega köetavates saunades hoia silmad lahti, et saunaahju ei pandaks halge, mille otsad koldest välja ulatuvad.
- Ettevaatust ka igasuguste rakkettide ja muude ilutulestiku vahenditega ümberkäimisel!
- Mõttele nüüd ise ka, ehk leiad veel mõne sellise olukorra, kus Sinu arust tuli võib lahti pääseda ja inimestele kui ka eluasemetele kahju teha. Pea meeles, et hundu valvsad silmad võivad nii mõnegi õnnetuse ära hoida!

Kas tead, kuhu Sa saad helistada numbril 112? Kui ei tea, uuri välja!

VÄRVI PILDID VASTAVALT OMA ETTEKUJUTUSELE JA KIRJUTA MEILE PAJATUS SELLEST, MIDA NEED PILDID SULLE JUTUSTAVAD! PARIMAD PAJATUSED LOODAME AVALDADA AJAKIRJA JÄRGMISES NUMBRIS.

JÕULUMEENUTUS MEIE METSATALUST

Mie peres on alati olnud jõulupühad kõige oodatum aeg aastas. Ka siis, kui jõuluvanast oli tehtud näärivana, käisime kõik koos kirikus ja pärast seda tuli meie perre ikka jõuluvana. Kui ostsime ära ühe vana rehielamu otse suure metsa ääres, siis saime alles õiget jõulurõõmu tunda.

Vanas reheahjus särisesid verivorstid ja küpsesid kartulid ning nendest rehetuppa voolav aroom ajas juba varakult suu vesiseks. Elektrit veel tol ajal majas ei olnud ja me nautisime poolhämärust vanades taluruumides, kus näisid nurkadest meie tegevust piiluvat eestlastest esivanemate hinged.

Riputasime rehetuppa salaja võimude eest sinimust-valge lipukanga ja kuulutasime oma valdused vabaks Eesti territooriumiks, olgugi et meie maad valitses siis veel nõukogude võim ja elasime mitte Eesti Vabariigis vaid ENSV-s. Jõulud ei olnud ka riiklikud pühad, lausa keelatud nende tähistamine siiski polnud.

Jõulupuud me tuppa ei toonud. Lakke riputasime vanad lakapealt leitud kerilauad ning nende ümber sai asetatud jõulukroon. Metsaserval aga valisime välja noore kuuse, mida läbi rehetoa akna oli hästi näha, panime talle küünlad ning ehted külge, samasse lähedusse viisime ka metsloomadele üht-teist nosida.

Jõululaupäeval süütasime küünlad kuusel põlema ja laulsime ning mängisime ümber jõulukuuse ringmänge. Olime üleni lumised ja rõõm sellisest imelisest metsarahust, mida võimendasid veel kristlikud

jõulupühad, täitis nii noorte kui vanade hinge. Kui jõuluvana tuli, läksime rehetuppa, kus suure reheahju otsas sai mängida jõulunäidendit või isegi rahvapille tilistada. Läbi akna aga kumas jõulupuu helk, valgustades juba hämarduvas päevas metsaveert ja keegi meie hulgas hüüatas, et jõulupuu juures seisab ingel!

Teised kahjuks seda ei näinud. Jõuluõhtu edenedes oli väljas tõusnud puudelatvade kohale kuuketas. Viisime suure saarepuu alla mitte kaugel meie talumajast sületäie ristikehina, mis oli suvel just selleks otstarbeks niidetud ja hoolikalt kuivatatud. Kõik arvasid, et ega metsloomad nii maja lähedale ei julge tulla. Mina aga uskusin ja läksin lastega akna alla piiluma. Ja nad tulidki!

Alguses hopsas jänes, seejärel teine ja kolmaski. Milline õnnis tunne. Kutsusime kõik teised ka vaatama. Äkki oli kohal ka paar metskitse. Milline vaatamäng! Nagu vanal piltpostkaardil. Imeline õndsus valdas meid kõiki, tundsimelust täit jõulurõõmu, saime osa nii loodusest kui vanas rehielamus sissehingatud eesti vaimust, mis aastaid hiljem meid kõiki Lauluväljakule ja Balti ketti eestlastele oma vabal maal vaba elu nõudma viis.

Juba aastaid tagasi andsin ma sõprade ringis ära skaudivande. Nüüd olen paljudes sõprusringides eri maades hoidnud kinni oma mõttekaaslaste kätest ja lubanud:” Olen täna parem kui eile ja homme parem kui täna!”

Seda lausudes tuleb aga alati silme ette see esimene jõuluõhtu vanas talus ja loomade ringmäng suure saarepuu all.

"MEREKARUD" TATSASID JÄLJED AEGNALE

Lehekülgi Lauri Malmbergi KROONIKAST, mille kirjutamist ta alustas septembrikuus 2002.

2003 AASTA. AEGNA.

25. juuni, kolmapäev

Me saime kokku Piritä noortekeskuse (PANK) juures. Maidu isa viis meid Aegnale. Sõit kestis 2 tundi. Laagri tegime metsavahimaja kanti. Kohe tegime presendist varjualuse ja siis sõime võileibu. Mait ja Kristjan läksid ujuma. Mina (Lauri) ja Angela läksime Aegnat avastama. Kõigepealt läksime läbi metsa, kus avastasime seente leiukoha ning otsustasime hiljem korjama tulla.

Liikusime edasi ja jõudsime Küla niidu teele. Kõmpisime edasi ja nägime kena maja. Uudishimu oli meist tugevam ja me vaatasime majas veidi ringi. Lahe maja oli. Mööbel oli enamuses alles ja isegi SAT oli. Kõndisime edasi ja jätsime teemärke maha. Jõudsime peateele, Tagamaa teele. Seal märkasime traktorit. Läksime mööda Tagamaa teed edasi ja jõudsime lõpuks söökla juurde. Söökla vaatasime üle. Päril korralik oli. Me leidsime kraani, kust tuli kahtlast vett, igaks juhuks ei võtnud. Siis saime aru, et olime valesse kohta tulnud.

Me pidime siis veidi tagasi kõmpima. Tee peal jäi meile üks korterelamu ette ja me vaatasime veidi sealgi ringi. Seal oli kaev küll, aga vett ei olnud. Seejärel kõndisime sadamasse, et vaadata silti, kuhu jääb baar. Suundusimegi baari poole, kui me aga kohale jõudsime, ei olnud seal kedagi. Ainult tite karjumist oli kuulda. Tegime baarile tiiru peale ja märkasime, et tagauks oli lahti. Läksime sisse ja võtsime sealt vett. Vesi oli veidi jahu maitsega.

Hakkas vihma tibusama. Me kiirustasime laagrisse tagasi. Tee peale jäi veel üks kena maja ja vaatasime sellegi üle. Nägime seal ka üht kohalikku. Ajasime temaga veidi juttu. Laagi poole minnes nägime sadama lähedal ühte kahtlast maja. Maja oli tühje viinapudeleid täis. Me arvasime, et see on kohalik viinavabrik, aga see ostutus klaastaara kogumise punktiks.

Tagasi läksime mere äärest. Käisime surnuaeda vaatamas. Jõudsime seejärel laagrisse tagasi. Tegime süüa, sõime ja läksime magama, sest luureretk saarel oli ostutunud päris väsitavaks.

27. juuni, neljapäev

Hommikul ärkasime kell 6.00. Kõik teised veel magasid. Valmistasime hommikusöögi. Tõime vett laagrisse. Tegime tutvust naabritega. Nad käisid kalal ja näitasid oma saaki. Läksime nüüd Aegna läänepoolset osa uurima. Käisime vaatamas patareid nr 3 ja Järve sood. Suundusime laagrisse tagasi. Tegime süüa ja sõime. Pakkisime laagri ja kotid. Läksime nüüd kõik koos matkale, et saart veelgi rohkem tundma õppida. Tahtsime Aegnale ringi peale teha mööda rannajoont. Käisime Pardi lõukas, Lemmiku ninas, söökla, patarei nr 1 ja nr 2 asukohas, jahimehe majas, baaris ning jõudsime sadamasse. Ujusime high maha ja jäime Mait-Johannese isa ootama, kes pidi meile jahiga järele tulema. Lõpuks ta jõudiski õhtul kui kell oli juba kaheksa.

(NB! Aegna laagrikroonika jätkub Prangli laagrikroonikaga, sest otsustasime järgmisel päeval ka Prangli saare läbi uurida).

SALK: "MEREKARUD"
ÜKSUS: PIRITA ÖKOSKAUDID

Lauri Malmbergist on kasvanud välja Merekarude kroonikakirjutaja ja ettevõtmiste algataja. Möödunud suve jooksul jõudsid nad telgid üles panna veel Prangli saarel, Porkunis, käia veelkord ehituslaagris Aegnal ning muidugi osa võtta ökoskautide-noorjahimeeste suvelaagrist Mäekiidil Võrumaal.